

แผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล
ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
(พ.ศ.2562-2565)

โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล
เป็นเกษตรอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ 2561

เรียบเรียงโดย สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี

คำนำ

สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 84(8) ประกอบ มาตรา 303(1) ได้บัญญัติให้รัฐจัดทำกฎหมายว่าด้วยสภาเกษตรกรให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภากระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการยกร่างกฎหมาย ว่าด้วยสภาเกษตรกร โดยมีที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นาย ประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์) เป็นประธานกรรมการ และผู้อำนวยการกองนิติการ (ขณะนั้น) เป็นกรรมการ และเลขานุการ เพื่อดำเนินการ ศึกษา และยกร่างกฎหมายว่าด้วยสภาเกษตรกร คณะกรรมการฯ ได้ยกร่าง พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.... ซึ่งเป็นกฎหมาย ที่ให้หลักประกันสิทธิเสรีภาพในการคุ้มครอง รักษาผลประโยชน์เกี่ยวกับการผลิต และการตลาดเพื่อให้ผลิตผลทางการเกษตร ได้รับผลตอบแทนสูงสุด และมีสภาสำหรับเกษตรกรในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนเสริมสร้างสมานฉันท์ของเกษตรกรทั้ง ประเทศ ทำให้เกษตรกรมีความเข้มแข็ง และมีการรวมตัวกัน อย่างเป็นเอกภาพ โดยสร้างเครือข่ายเกษตรกร นอกจากนี้ เกษตรกรสามารถจัดทำแผนแม่บท เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา กำหนดนโยบายให้สอดคล้อง กับความต้องการ และสภาพปัญหาอันแท้จริง รวมทั้งให้เกษตรกรได้รับการพัฒนา ส่งเสริมให้ได้รับความรู้และ ข้อมูลเกี่ยวกับเกษตรกรรมด้านต่างๆ

สภาเกษตรกรจังหวัด มาจากการเลือกตั้งผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และ ระดับอำเภอ โดยหน้าที่หลักของสภาเกษตรกรจังหวัดที่สำคัญ คือ การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับ ตำบล เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางการพัฒนา รวมทั้งส่งเสริมด้านการเกษตรในพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพมากที่สุด

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดราชบุรี
 ปีงบประมาณ พ.ศ.2561

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1	
บทนำ	4
- หลักการและเหตุผล	4
- วัตถุประสงค์	4
- กรอบดำเนินงาน	4
- บริบททั่วไปของตำบล	6
ส่วนที่ 2	
นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์สภาพปัญหา	13
2.1 หลักแนวคิด	13
- กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560- พ.ศ.2579)	13
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2564)	14
- แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2564)	17
- นโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี	19
- แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2564)	20
2.2 บทวิเคราะห์	24
- การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการด้านการเกษตร	24
- การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก SWOT Analysis	29
ส่วนที่ 3	
ยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรของตำบล (พ.ศ.2562-2565)	30
- วิสัยทัศน์	30
- พันธกิจ	30
- เป้าหมาย	30
- ยุทธศาสตร์	30
ส่วนที่ 4	
แผนงานโครงการ	31

ส่วนที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยส่วนใหญ่ยังเป็นเกษตรกรรายย่อยที่มีฐานะยากจนและประสบปัญหาอุปสรรคนานับประการ อาทิ ขาดแคลนน้ำเพื่อทำการเกษตร ไม่มีที่ดินทำกินหรือทำกินในที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์ หรือมีที่ดินทำกินน้อย ไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว ดินเสื่อมโทรมขาดความอุดมสมบูรณ์ ขาดพันธุ์ที่ดีมีคุณภาพ ขาดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการเกษตรใหม่ ๆ รวมถึงเงินทุน เพื่อการเพิ่มศักยภาพการผลิต และแปรรูปผลผลิตเพิ่มมูลค่า มีผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกัน หรือใกล้เคียงกัน ทำให้ผลผลิตล้นตลาด เมื่อผนวกกับการขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง และเกษตรกรส่วนใหญ่ยัง ผลิตและขายผลผลิตในรูปวัตถุดิบ มีการแปรรูปน้อย จึงทำให้ถูกกดราคารับซื้อผลผลิต บางฤดูกาลยังประสบ ภัยธรรมชาติ ฝนแล้ง น้ำท่วม โรค แมลง ศัตรูพืชระบาด ผลผลิตเสียหาย ขาดรายได้ มีหนี้สินเพิ่มพูน

ทั้งนี้ การแก้ปัญหาดังกล่าวให้แก่เกษตรกร นอกจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำเป็นจะต้องได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย อาทิ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและแก้ปัญหาของเกษตรกรอย่างยั่งยืน จะต้องส่งเสริมให้เกิด กระบวนการร่วมคิด วิเคราะห์ และแสวงหาแนวทางการพัฒนาแก้ปัญหาของเกษตรกร ด้วยตัวของเกษตรกรเอง ด้วยจะเป็นผู้ที่เข้าใจปัญหาความต้องการของตนเองได้ดีที่สุด

ในการนี้ สภาเกษตรกรแห่งชาติ จึงได้ริเริ่มให้สภาเกษตรกรจังหวัดต่างๆ จัดให้มีเวทีสำหรับเกษตรกร ที่จะได้ร่วมคิด วิเคราะห์ ปัญหาความต้องการของตนเอง พร้อมคิดหาแนวทางการพัฒนาแก้ปัญหา ความ ต้องการดังกล่าว ซึ่งอาจประกอบด้วยปัญหาความเดือดร้อนด้านหนี้สิน ที่ดินทำกิน แหล่งน้ำ ราคาปัจจัยการผลิต และผลิตผลการเกษตร สวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม เป็นต้น แล้วสรุปรวมจัดทำเป็นแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล พร้อมกิจกรรม/โครงการที่จะดำเนินการเพื่อการพัฒนาแก้ปัญหาใน พื้นที่ตำบลดังกล่าว และสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการพัฒนาแก้ปัญหาของตน ด้วยตัวของ เกษตรกรเอง รวมทั้งประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้การช่วยเหลือในการพัฒนาแก้ปัญหาดังกล่าวของ เกษตรกร ซึ่งได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2559 เป็นต้นมา โดยในการแก้ปัญหาผลิตผลการเกษตรมีราคาตกต่ำและไม่มีเสถียรภาพ ได้มุ่งเน้นให้มีการพัฒนา ยกระดับของเกษตรกรจากเกษตรกรที่ทำการผลิตทางการเกษตร และขายผลผลิตในรูปวัตถุดิบที่ได้ราคาต่ำ ให้ดำเนินการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า และจำหน่ายในราคาที่สูงขึ้น มีรายได้มากขึ้น ยกย่องเป็นผู้ประกอบการเกษตรอุตสาหกรรม ดำเนินการครอบคลุมเชื่อมโยงตั้งแต่การผลิต แปรรูป จนถึงการตลาด เพื่อผลประโยชน์ส่วนใหญ่ตกแก่เกษตรกร ซึ่งเป็นแนวทางที่เห็นควรดำเนินการต่อเนื่องในปีงบประมาณ 2561 จนถึงอย่างน้อยปี 2564 ซึ่งเป็นปีสิ้นสุดยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) ปี 2560-2564

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้มีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมในระดับตำบล เพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่ จากการร่วมคิด วิเคราะห์ และค้นหาแนวทางพัฒนาแก้ปัญหาความต้องการของเกษตรกร ด้วยตัวของเกษตรกรเอง

2.2 เพื่อยกระดับของเกษตรกร/องค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตร จากการทำการผลิตและขายผลผลิต ในรูปวัตถุดิบราคาต่ำ เป็นผู้ประกอบการเกษตรอุตสาหกรรม ดำเนินการครอบคลุมเชื่อมโยงตั้งแต่การผลิต แปรรูป จนถึงการตลาด

3. กรอบการดำเนินงาน

3.1 คัดเลือกตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล

- ประชุมคณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับอำเภอ พิจารณาคัดเลือกตำบลที่มีศักยภาพและสมัครใจพร้อมที่จะทำการปรับปรุง/เปลี่ยนแปลงชุมชน สังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อำเภอละ 1 ตำบล แล้วให้รายงานผลให้ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดทราบ

3.2 การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล

ขั้นที่ 1 การรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และยกร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล

(1) รวบรวมข้อมูลการทำเกษตรและที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบล อาทิ ชนิดหรือ ประเภทของการทำเกษตร จำนวนเกษตรกรที่ทำเกษตรในแต่ละชนิดหรือประเภทของการทำเกษตร จำนวนพื้นที่เพาะปลูกพืช จำนวนปศุสัตว์ที่เพาะเลี้ยงแต่ละชนิด ราคาปัจจัยการผลิต ต้นทุนการผลิต ราคาผลผลิต คุณสมบัติ/ลักษณะทางกายภาพของดินและน้ำ ขนาดการถือครองที่ดินทำการเกษตรของเกษตรกร กรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน แหล่งน้ำ แหล่งเงินทุน จำนวนกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร โรงงานแปรรูปสถาน ประกอบการ และตลาดจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์การเกษตร เป็นต้น

(2) สสำรวจข้อมูลสภาพเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตรกร อาทิ รายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน และปัญหาความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

(3) วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมตาม ข้อ (1) และ (2) ข้างต้น และจัดทำ“ร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล” มีรายละเอียดประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และกิจกรรม/โครงการเพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาด้านการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งอาจประกอบด้วยการพัฒนาแก้ปัญหาความต้องการของเกษตรกรใน ๖ ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) ปัญหาราคาสินค้าเกษตร (2) ปัญหาหนี้สิน (3) ปัญหาที่ดินทำกิน (4) ปัญหาแหล่งน้ำทำการเกษตร (5) ปัญหาเงินทุน และ (6) ความต้องการองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรมในด้านต่างๆ

โดยร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมดังกล่าว จะต้องมีความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด ยุทธศาสตร์ภาค ตลอดจนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนพัฒนาจังหวัด/ภาค และแผนแม่บทต่างๆ โดยเฉพาะแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม พ.ศ. 2560-2564 และนโยบายของรัฐบาล ทั้งนี้ ให้ “ผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับตำบล” ซึ่งเป็นผู้แทนของ เกษตรกรในพื้นที่ เข้ามีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ เสนอแนะแนวทางการพัฒนาแก้ปัญหาด้านการเกษตร ของเกษตรกรในพื้นที่ และยกร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ตั้งแต่ในขั้นตอนนี้

ขั้นที่ 2 การรับฟังความเห็นจากเกษตรกรและผู้เกี่ยวข้อง และปรับปรุง จัดทำแผนพัฒนา เกษตรกรรมระดับตำบล

(1) จัดให้มีเวทีเพื่อการรับฟังข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากเกษตรกรในพื้นที่ และผู้เกี่ยวข้อง อย่างรอบด้าน

(2) ปรับปรุงร่างแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ตามข้อมูล ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะดังกล่าว เพื่อให้มีความครอบคลุม สมบูรณ์ เหมาะสม สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของเกษตรกร และจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลฉบับสมบูรณ์

ขั้นที่ 3 การประสานการพัฒนาและแก้ปัญหาให้แก่เกษตรกร

(1) เสนอแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อบูรณาการ เข้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาตำบลของจังหวัด รวมทั้งจัดส่งสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(2) ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอรับการสนับสนุน ช่วยเหลือในการดำเนินการ หรือร่วมบูรณาการความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ตามแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล เพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาให้แก่เกษตรกร

(3) ประสานการดำเนินการ/ร่วมบูรณาการในการดำเนินการ และติดตามผลความก้าวหน้า ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ตามแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล เพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาให้แก่เกษตรกร และรายงานสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. บริบททั่วไปของตำบล

4.1 ข้อมูลทางกายภาพ

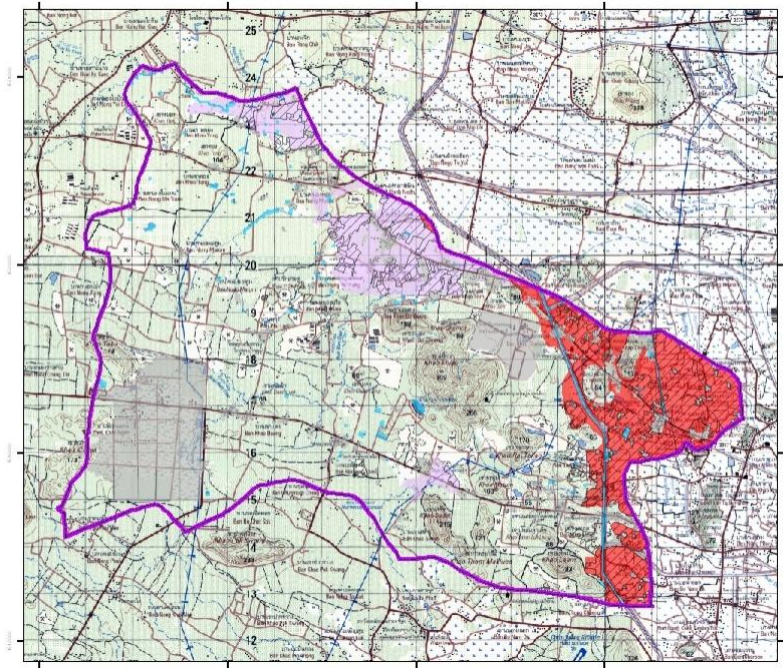
4.1.1 ประวัติความเป็นมา

การก่อตั้งของชุมชนตำบลเขาชะงุ้ม จากสภาพพื้นที่เมื่อประมาณ 130 ปีที่ผ่านมา เป็นพื้นที่ป่า เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด ได้แก่ ช้าง เสือ ชะนี กวาง ไก่ป่า และสัตว์ป่าอื่น ๆ ได้มีชุมชนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ริมน้ำ แม่น้ำแม่กลอง เริ่มขยายตัวออกมาจับจองพื้นที่ป่าด้วยการหักร้างถางพง เมื่อพื้นที่ถูกถางป่าออกแล้วก็จะจับจองเป็นของตนเอง การถางป่าจะใช้มีดและขวาน เมื่อถึงฤดูฝนก็จะปลูกข้าว นาข้าวฝน มีกรเลี้ยงโคพื้นเมืองไว้สำหรับไถนา และเลี้ยงไก่ป่าและไก่พื้นเมืองไว้เป็นอาหาร ส่วนพื้นที่ที่เป็นดอนจะปลูกพืชไร่ เช่น ยาสูบ ถั่วเหลือง ประชากรเข้าอยู่จับจองน้อยราย เนื่องจากต้องเสียชีวิตจากโรคไข้มาเลเรีย โดยผู้ที่เข้ามาอยู่ก่อนจะจับจองไว้เป็นจำนวนมาก เมื่อผู้ที่มาจับจองภายหลังจะต้องจ่ายค่าที่ดินให้กับคนที่จองไว้ในราคาไร่ละ 50 - 100 บาท และถางป่าเพื่อให้ใช้เป็นพื้นที่เพาะปลูก

4.1.2 ที่ตั้งและอาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลเขาขลุ่ย อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี และตำบลเตาปูน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลธรรมเสน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และตำบลปากช่อง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลเตาปูน และตำบลนางแก้ว อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลหนองกวาง อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

แผนที่ตำบลเขาชะงุ้ม

4.1.3 ลักษณะสภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลเขาชะงุ้ม เป็นที่ราบลูกคลื่นสลับกับภูเขา มียอดเขาที่สูงที่สุดได้แก่ เขาเขียวสูงประมาณ 327 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่ทางทิศตะวันออกของตำบล ได้แก่ หมู่ 1,3,4,5,6 และหมู่ 7 บางส่วนจะเป็นที่ลุ่ม ดินมีลักษณะเหมาะแก่การทำนา ทำสวน และมีระบบน้ำชลประทานไหลผ่าน โดยส่งน้ำจากเขื่อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

พื้นที่หมู่อื่นๆ ได้แก่ หมู่ 1 บางส่วน หมู่ 2 บางส่วน หมู่ 3 บางส่วน หมู่ 4 บางส่วน หมู่ 7 บางส่วน หมู่ 8,9,10,11 เป็นที่ราบลูกคลื่นสลับกับภูเขา หน้าดินตื้นและดินลูกรัง ดินมีลักษณะเหมาะกับการทำไร่ พืชหญ้าเลี้ยงสัตว์และป่าไม้ประกอบด้วยดิน โดยสภาพทั่วไปของดินเป็นดินตื้นพบชั้นหินพื้นหรือชั้นดานแข็งอัดแน่นมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีการไหลบ่าของน้ำได้เร็ว และซาบซึมน้ำได้น้อย มีความสามารถในการอุ้มน้ำได้ต่ำ มีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนน้ำ

4.1.4 ลักษณะสภาพภูมิอากาศ

อำเภอโพธาราม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย แต่เนื่องจากมีเทือกเขาตะนาวศรีกั้นอยู่ทำให้พื้นที่ที่ติดกับเทือกเขามีฝนตกน้อย โดยฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน และมักทิ้งช่วงในเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม ทำให้สภาพอากาศมี 3 ฤดู คือ

ฤดูฝน มี 2 ช่วง **ช่วงแรก** เริ่มเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม **ช่วงที่สอง** เดือนกันยายนถึงกลางเดือนพฤศจิกายน ช่วงนี้ได้รับอิทธิพลจากร่องมรสุมที่เลื่อนลงมาจากทางภาคเหนือมาปะทะแนวเทือกเขาตะนาวศรี ทำให้มีฝนตกชุกและตกหนักแถบอำเภอสวนผึ้ง อำเภอบ้านคา อำเภอจอมบึง และอำเภอโพธาราม ทำให้เกิดอุทกภัยและน้ำป่าไหลหลากจากเทือกเขาเป็นประจำทุกปี จากข้อมูลปริมาณน้ำฝนของสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดราชบุรี พบว่า ปริมาณฝนมากที่สุดต่อเดือน วัดได้ 441.5 มิลลิเมตร เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2548 ปริมาณฝนมากที่สุดต่อปี วัดได้ 1,513.1 มิลลิเมตร เมื่อปี พ.ศ. 2539 และปริมาณฝนน้อยที่สุดต่อปี วัดได้ 902.7 มิลลิเมตร เมื่อปี พ.ศ.2536

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ จากข้อมูลอุณหภูมิของสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดราชบุรี อุณหภูมิต่ำที่สุดวัดได้ 9.8 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2542

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน จากข้อมูลอุณหภูมิของสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัดราชบุรี อุณหภูมิสูงที่สุดวัดได้ 41.5 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2559

4.1.5 แหล่งน้ำ

ลำห้วยสาธารณะ ปัจจุบันลำห้วยสาธารณะของตำบลต้นเงินโดยไม่มีการขุดลอกลำห้วยสาธารณะจึงไม่มีการใช้ประโยชน์จากลำห้วยต่าง ๆ

สระน้ำสาธารณะ ตำบลเขาชะงุ้มได้มีการขุดสระน้ำสาธารณะไว้จำนวน 27 บ่อ จากการอนุญาตของเจ้าของที่ดินให้สระน้ำนั้นไว้ใช้สำหรับชุมชนในท้องถิ่นเพื่อใช้อุปโภคบริโภค โดยใช้งบประมาณขุดสระของเกษตรกรโดยกระทรวงมหาดไทย ในปัจจุบันได้มีระบบน้ำประปาหมู่บ้าน การใช้ประโยชน์จากสระน้ำดังกล่าวจึงใช้ประโยชน์น้อยลง

บ่อน้ำบาดาล ซึ่งเป็นงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล เพื่อใช้ในชุมชนต่างๆ ปัจจุบันประชาชนใช้น้ำจากระบบน้ำประปา การใช้บ่อน้ำบาดาลจึงใช้ประโยชน์น้อยลง

แหล่งน้ำที่สร้างจากระบบชลประทาน ซึ่งส่งน้ำมาจากเขื่อนวชิราลงกรณ์ อำเภอกำแพง จังหวัดกาญจนบุรี เกษตรกรในตำบลเขาชะงุ้มสามารถใช้น้ำได้เป็นบางส่วน โดยมีพื้นที่ใช้น้ำชลประทานเพื่อการเกษตรเพาะปลูกประมาณ 4,000 ไร่ และใช้เป็นบางส่วนของหมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1,3,4,5,6,7

4.1.6 ชุด/กลุ่มดินและความเหมาะสมของดิน

ดินที่พบในตำบลเขาชะงุ้ม แบ่งออกเป็นหน่วยหรือกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 9 หน่วย (กลุ่มชุดดิน) แต่ละกลุ่มชุดดินได้แสดงไว้ในแผนที่ประกอบ หมายเลขประจำหน่วยที่ดินอาจไม่เรียงตามลำดับ บางหมายเลขจะมีตัวอักษรภาษาอังกฤษกำกับ ซึ่งหมายถึงความลาดชันของพื้นที่ที่ปรากฏบนหน่วยที่ดินนั้นอยู่ เช่น 39B, 39C, 39D และ 39E หมายถึงหน่วยที่ดินหมายเลข 39 ที่มีเปอร์เซ็นต์คอเบคชั่น (B2-5%), (C5-12%), (D12-20%) และ E(20-35%) และ/หรือมีอักษรอื่นๆ อีกต่อท้าย หน่วยที่ดินคือ nb พื้นที่นั้น ๆ ไม่มีคันดิน b หมายถึง พื้นที่ตามธรรมชาติ แล้วเป็นดินที่ไม่เหมาะสมสำหรับทำนา แต่ปัจจุบันมีการทำคันดินกันเพื่อใช้พื้นที่นั้น ๆ ทำนาลักษณะของดินชุดต่าง ๆ มีดังนี้

กลุ่มดินชุดที่ 6

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ ดินล่างมีสีน้ำตาลอ่อนหรือสีเทา มีจุดประกายสีน้ำตาล มีก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ด้วย เกิดจากต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำเร็ว พบบริเวณที่ราบค่อนข้างราบเรียบ ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ปฏิกริยาเป็นกรดจัดถึงกรดแก่ มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างของดินประมาณ 4.5-5.5

กลุ่มดินชุดที่ 7

เป็นกลุ่มดินพวกที่มีเนื้อดินเหนียว มีสีเทาหรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประกายสีน้ำตาล เหลือง หรือสีแดงปะปนตลอดชั้น เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดิน พวกตะกอนลำน้ำ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำเร็ว พบบริเวณพื้นที่ราบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงด่างอ่อน pH ประมาณ 5.5-7.5

กลุ่มดินชุดที่ 17

เป็นกลุ่มที่มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนสีน้ำตาลปนเหลือง ดินล่างเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนปนเหนียวมีสีน้ำตาลอ่อน สีเทาอ่อน สีเทาปนชมพู พบจุดปะสีน้ำตาลปนเหลืองเกิดจากพวกตะกอนน้ำ พบตามที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH 4.5-5.5

กลุ่มดินชุดที่ 35

เป็นกลุ่มดินที่มีพวกดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย มีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดิน พวกตะกอนลำนํ้าหรือเกิดจากการสลายตัว ผุพังของหินเนื้อหยาบ พบบริเวณที่ดอนที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงที่ลาดเชิงเขาเป็นดินลึกมีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ๆ ปฏิกริยาดินเป็นค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ 4.5-5.5

กลุ่มดินชุดที่ 40

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดิน เป็นพวกดินร่วนปนทราย สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงบางแห่งอาจพบจุดปะสีในดินชั้นล่างเกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบจนถึงพื้นที่ลาดเชิงเขา เป็นที่ดินลึกมีการระบายน้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นดินกรดจัดถึงเป็นกรดแก่ มีค่า pH ประมาณ 4.5-7.0

กลุ่มดินชุดที่ 41

เป็นดินทรายหรือดินทรายปนดินร่วน ส่วนชั้นถัดไปเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียว สีดินเป็นสีน้ำตาลอ่อนหรือสีแดงปนสีน้ำตาล มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นดินกรดจัดถึงกรดแก่ ค่าความเป็นกรดต่างเป็นต่างประมาณ 4.5-5.5

กลุ่มดินชุดที่ 47

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินทราย สีเทาหรือสีน้ำตาลอ่อน มีการระบายน้ำดีมากเกินไป มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำมากปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกรดกลาง pH ประมาณ 5.5-7.0

กลุ่มดินชุดที่ 52

เป็นกลุ่มดินที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว หรือดินเหนียวที่มีก้อนปูนหรือปูนมาร์คปะปนอยู่มาก สีดินเป็นสีดำ สีน้ำตาลหรือสีแดง พบบริเวณที่ลาดเชิงเขาหินปูน เป็นดินตื้นถึงตื้นมาก มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูงปฏิกริยาดินเป็นดินกลางถึงต่างแก่ มี pH ประมาณ 7.0-8.5

4.1.7 ระบบบริการพื้นฐาน(การคมนาคมขนส่ง)

- ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3357 ซึ่งเชื่อมการคมนาคมระหว่างทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3089 ผ่านตำบลเขาชะงุ้ม ตำบลหนองกวากกับบ้านหนองตากยา จังหวัดกาญจนบุรี
- ถนนลาดยางซึ่งเชื่อมการคมนาคมระหว่างทางหลวงจังหวัด หมายเลข 3089 ผ่านตำบลนางแก้ว วัดเขาแหลม วัดเขาเขียว วัดระฆังทอง สถานีบำรุงพันธ์สัตว์หนองกวาก และตำบลหนองกวาก
- ถนนดินลูกรังซึ่งเชื่อมการคมนาคมระหว่างทางหลวง จังหวัดหมายเลข 3080 ผ่านวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี โรงเรียนบ้านพุลุ้ง กับตำบลหนองกวาก
- ถนนดินลูกรังเลียบบคลองชลประทาน ซึ่งเชื่อมการคมนาคมระหว่างตำบล เตापูน ผ่านตำบลเขาชะงุ้มกับตำบลธรรมเสน สำหรับการเดินทางติดต่อของประชาชนในเขตตำบลเขาชะงุ้มส่วนใหญ่ใช้รถ จักรยานยนต์ และรถยนต์

4.1.8 การไฟฟ้า

มีไฟฟ้าใช้ครบทุกหมู่บ้าน แต่ยังไม่ครบทุกครัวเรือน

4.1.9 การประปา

ประปาหมู่บ้าน 12 แห่ง

4.2 ข้อมูลด้านสังคม

4.2.1 จำนวนประชากรและครัวเรือน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	จำนวนครัวเรือน ทั้งหมด	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร	จำนวนประชากร		
					ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านป่อน้ำออก	2,867	157	149	261	272	533
2	บ้านเขาเสด็จ	5,980	205	146	317	317	634
3	บ้านเขาแหลม	3,835	233	188	404	449	853
4	บ้านพุ้งมะสังข์	1,460	138	117	202	227	429
5	บ้านสระน้อย	3,935	202	129	331	367	698
6	บ้านเขาชะงุ้ม	2,700	246	156	373	378	751
7	บ้านเขาสาม	3,935	372	177	546	593	1,139
8	บ้านหนองมะค่า	4,004	275	144	447	425	872
9	บ้านพุลุ้ง	6,275	262	121	435	443	878
10	บ้านระฆังทอง	9,692	235	124	355	385	740
11	บ้านชดวันอน	3,504	216	122	423	390	1,553
12	บ้านเขาหยอง	3,000	169	80	281	293	574
	รวม	51,187	2,710	1,661	4,375	4,539	8,914

4.2.2 ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

ชุมชนในตำบลเขาชะงุ้มทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธมีวัดอยู่ในตำบลจำนวน 7 วัดและสำนักสงฆ์จำนวน 1 แห่ง มีการเข้าร่วมกิจกรรมตามพุทธบัญญัติ ในเทศกาลต่างๆ รวมถึงประเพณีประจำชีวิต คือการบวช การเคารพนบถื่อพระสงฆ์ การสวดมนต์ การถือศีล การไปทำบุญที่วัด และการมีพิธีกรรมอื่นๆ เช่น การลงเสาเอกเมื่อปลูกบ้านใหม่ การนับถือผีเรือน ผีมอญ การสร้างศาลพระภูมิ การรับขวัญเมื่อเริ่มเก็บเกี่ยว การรับท้องข้าวเมื่อเริ่มตั้งท้อง ประเพณีที่ปฏิบัติกันมาตามแบบดั้งเดิม บางอย่างจะค่อยเลือนหายไปกับคนรุ่นใหม่หรือเทคโนโลยีแบบใหม่ เช่น การรับท้องข้าว การแรกลานตากข้าว การรับขวัญข้าวเข้าลาน เนื่องจากใช้เทคโนโลยีเข้ามาจัดการในระบบการเก็บเกี่ยวผลผลิต

4.2.4 การศึกษา

>> โรงเรียนประถมศึกษา	6	แห่ง
>> โรงเรียนอาชีวศึกษา	6	แห่ง

4.2.5 สาธารณสุข

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล / หมู่บ้าน	2	แห่ง
---	---	------

4.2.6 อุตสาหกรรม

>> โรงงานอุตสาหกรรม	2	แห่ง
---------------------	---	------

4.3 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

4.3.1 การประกอบอาชีพและรายได้

ตำบลเขาชะงุ้ม ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง การทำเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา การทำไร่ (อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง) และการทำสวนพืชผักต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อจำหน่ายเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวอีกด้วย สัตว์ที่เลี้ยงกันมากได้แก่ สุกร เป็ด และโคนม

4.3.2 การใช้จ่าย

ภาคการใช้จ่ายของประชาชนมีอัตราหนี้สินเฉลี่ยต่อรายได้ของครัวเรือน ลดลงจาก 7.48 เป็น 5.35 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ สำหรับอัตราส่วนการออมเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 23

แบบรายงานข้อมูลการเกษตร ปี 2559

ตำบลเขาสระขุ่

หมู่	ชื่อหมู่บ้าน	พื้นที่ ถือครอง (ไร่)	จำนวนครัวเรือน		จำนวนประชากร		พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)														พื้นที่ ทำการเกษตร รวม (ไร่)	พื้นที่ อื่นๆ (ไร่)	กลุ่มเกษตรกร	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	กลุ่มยุวเกษตรกร	กลุ่มส่งเสริม	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน			
			ทั้งหมด (ครัวเรือน)	เกษตร (ครัวเรือน)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	ทำนา		ทำไร่		พืชผัก		ไม้ผล		ไม้ยืนต้น		ไม้ดอกไม้ประดับ		ปศุสัตว์											
							พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน	พื้นที่	ครัวเรือน								พื้นที่	ครัวเรือน	
1	บ่อน้ำออก	2,867.00	174	172	272	280	893.50	100.00	779.75	39	50.00	15	5.00	4	-	-	5.00	2	8.00	5	45.00	7	1,786.25	1,080.75						1
2	เขาเสด็จ	5,480.00	234	118	319	342	160.50	20.00	4,054.00	65	5.00	2	20.00	3	10.00	1	-	-	2.00	2	20.00	25	4,271.50	1,208.50						1
3	เขาแหลม	3,335.00	267	159	421	447	595.50	86.00	958.00	60	5.00	2	-	-	-	-	5.00	1	2.00	2	20.00	8	1,585.50	1,749.50						
4	ทุ่งมะสังข์	1,460.00	154	109	212	239	373.25	45.00	248.00	46	6.50	2	-	-	8.00	2	-	-	4.00	4	20.00	10	659.75	800.25						
5	สระน้อย	2,935.00	230	107	362	414	772.30	62.00	433.05	20	20.00	10	7.00	3	-	-	21.00	6	3.00	3	50.00	3	1,306.35	1,628.65					1	2
6	เขาสระขุ่	2,200.00	295	123	389	389	917.75	94.00	158.00	7	12.00	2	40.00	6	-	-	-	-	3.00	3	20.00	11	1,150.75	1,049.25						
7	เขาล้อม	3,435.00	437	156	561	607	337.90	53.00	2,072.60	86	-	-	-	-	40.00	1	-	-	2.00	2	80.00	14	2,532.50	902.50						
8	หนองมะค่า	4,004.00	306	116	474	459	242.49	22.00	3,168.00	67	2.00	1	-	-	1	1	-	-	20.00	20	30.00	5	3,502.49	501.51	1					
9	พุดัง	5,775.00	293	93	484	497	101.50	10.00	4,055.25	78	-	-	-	-	-	-	-	-	2.00	2	30.00	3	4,188.75	1,586.25				1		
10	ระดังทอง	7,192.00	279	83	377	422	8.25	1.00	4,990.00	63	20.00	4	5.00	1	2.75	1	-	-	2.00	2	40.00	11	5,068.00	2,124.00						1
11	วัดบ้านอน	3,504.00	234	84	418	389	130.00	11.00	2,525.25	69	-	-	-	-	-	-	-	-	2.00	2	20.00	2	2,677.25	826.75						
12	เขาหยอง	2,500.00	198	57	295	293	17.25	2.00	1,328.25	46	-	-	-	-	-	-	-	-	7.00	7	20.00	2	1,372.50	1,127.50						
		44,687.00	3,101	1,377	4,584	4,778	4,550.19	506	24,770.15	646	120.50	38	77.00	17	61.75	6	31.00	9	57.00	54	395.00	101	30,101.59	14,585.41	1	1	1	1	5	

ข้อมูลจาก สำนักงานเกษตรอำเภอโพธาราม
<http://photharam.ratchaburi.doae.go.th/>

ส่วนที่ 2

นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและการวิเคราะห์สภาพปัญหา

การเชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

ในการจัดทำแผนจะต้องมีการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์และแผนในแต่ละระดับตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล โดยในการจัดทำแผนครั้งนี้ ยึดการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – พ.ศ. 2579) ซึ่งรัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ริเริ่มจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว 20 ปี เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในอนาคตที่ชัดเจนเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2564) อีกทั้งเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาล โดยมีสาระสำคัญของแผนฉบับต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2579)

ยุทธศาสตร์ชาติกำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – พ.ศ.2579) วางเป้าหมายให้ไทยเป็นประเทศที่มีรายได้สูงระดับ 12,735 เหรียญสหรัฐฯ ต่อคนต่อปี จึงต้องมุ่งเน้นยกระดับผลิตภาพและการใช้นวัตกรรม ในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งในสาขาอุตสาหกรรมเกษตรและบริการ การสร้างความมั่นคงปลอดภัยด้านอาหาร ซึ่งมีแนวทางที่เกี่ยวกับภาคการเกษตร ดังนี้

1) พัฒนาภาคการผลิตและบริการด้วยการเสริมสร้างฐานการผลิตภาคการเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร พัฒนาสินค้าเกษตรและอาหารที่มีศักยภาพในการแข่งขันเพื่อสร้างรายได้และความมั่นคงด้านอาหารของประเทศ และส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับไปสู่การทำเกษตรที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพที่เข้มแข็ง

2) พัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน ด้านการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล พัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและกลุ่มประชาชน เกษตรกรในชุมชนให้เป็นฐานรากสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งให้สามารถพึ่งพาตนเอง

3) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีวิจัยและนวัตกรรม มุ่งใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าให้สินค้าและบริการ และการพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ โดยเริ่มพัฒนาตั้งแต่ในครรภ์และต่อเนื่องไปตลอดช่วงชีวิต วัยเรียนมีทักษะและความสามารถการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 วัยรุ่น/นักศึกษาให้มีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพที่สอดคล้องตามความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิตสามารถอยู่และร่วมทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรมและวัยทำงาน ให้

มีการพัฒนาระดับสมรรถนะฝีมือแรงงานอย่างต่อเนื่อง มีการทำงานตามหลักการทำงานที่มีคุณค่า เพื่อสร้างผลผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ มีความรู้ความเข้าใจทางการเงิน เพื่อให้สามารถจัดการการเงินของตนเองและครอบครัว วัยผู้สูงอายุให้อยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีความสุข มีรายได้พอเพียงในการดำรงชีวิต มีงานที่เหมาะสมตามศักยภาพของประสบการณ์ มีหลักประกันทางสุขภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม

ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งกระจายโอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึงปรับเปลี่ยนจากสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมเสมอภาคและเป็นธรรม เป็นสังคมที่คนอยู่กันได้อย่างมีความสุขอันเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่มั่นคงและยั่งยืน โดยมีแนวทางการสร้างความมั่นคงปลอดภัยและการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม โดยกระจายทรัพยากรให้ทั่วถึงเป็นธรรม ทั้งในด้านการบริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส อาทิ การเข้าถึงปัจจัยการผลิต การปฏิรูปที่ดิน การถือครองที่ดินและการได้รับบริการด้านการศึกษาและสาธารณสุข ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง การสร้างหลักประกันทางรายได้ให้กับแรงงานนอกระบบที่มายได้น้อย การจัดรูปแบบสวัสดิการพื้นฐานที่จำเป็นและเหมาะสมตามกลุ่มเป้าหมายที่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน โดยมีแนวทางร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายอย่างเหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

1) จัดระบบอนุรักษ์ฯ พื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ดำเนินการปกป้องรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ป้องกันการบุกรุกทำลายป่าอย่างเข้มงวด เร่งรัดการปลูกไม้โดยเลียนแบบระบบธรรมชาติ ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ มีระบบการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้บนพื้นฐานให้คนและชุมชนสามารถอยู่กับป่าได้ระบบสารสนเทศมาใช้เพื่อบริหารจัดการ

2) วางระบบการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง 25 ลุ่มน้ำ เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ ให้มีแหล่งเก็บกักน้ำต้นทุนและแหล่งชะลอน้ำที่เพียงพอ เพื่อขีดความสามารถในการเก็บกักน้ำและเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำและการผันน้ำโดยชุดร่องน้ำและแหล่งน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัย ภัยแล้ง ควบคู่กับการกำหนดพื้นที่รับน้ำของการพัฒนาลำน้ำลุ่มระบบพยากรณ์ การปรับปรุงองค์กรและกฎหมาย รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2564)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ยี่สิบสี่ทศวรรษภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มาเป็นกรอบวิสัยทัศน์ของประเทศ ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ดังนี้ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ทั้งนี้ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 10 ยุทธศาสตร์ โดยมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

แนวทางการพัฒนา

1) เพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมายประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้น้อยที่สุดให้สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐและมีอาชีพ ได้แก่ สร้างโอกาสการมีที่ทำกินของตนเองและยกระดับรายได้ โดยรัฐเข้าไปสนับสนุนการมีที่ดินทำกินอย่างยั่งยืนในรูปแบบที่ครบวงจร ตั้งแต่การจัดสรรที่ดินอย่างมีเงื่อนไข เพื่อป้องกันการเปลี่ยนมือให้แก่กลุ่มคนจนในภาคเกษตรที่ไร้ที่ดินทำกิน การพัฒนาทักษะความชำนาญ การ

จัดสรรเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพอย่างทั่วถึง การขยายโอกาสในการเข้าถึงข่าวสาร สารสนเทศและองค์ความรู้ ในการประกอบอาชีพและการสนับสนุนด้านการตลาด ตลอดจนส่งเสริมทักษะการบริหารเงิน เพื่อให้สามารถ จัดการรายได้ เงินทุน และหนี้สินอย่างมีประสิทธิภาพ

2) เสริมสร้างศักยภาพชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และการสร้างความเข้มแข็ง การเงินฐานรากตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุน ที่ดิน และทรัพยากรภายในชุมชน โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน แนวทางการพัฒนา

1) การบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวม ด้านการพัฒนาภาคการเกษตร ได้แก่

1.1) เสริมสร้างฐานการผลิตภาคกลางเกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาและ บำรุงรักษาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร จัดระบบการปลูกพืชให้สอดคล้องปริมาณน้ำที่หาได้ คุ้มครองพื้นที่ เกษตรกรรมที่มีศักยภาพและขยายโอกาสเข้าถึงพื้นที่ทำกินของเกษตรกรให้มากขึ้น

1.2) สร้างและถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีนวัตกรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยส่งเสริมการวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตพันธุ์พืช พันธุ์ สัตว์ วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต และผลิตภัณฑ์เกษตรรูปแบบใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และความ หลากหลายของสินค้า รวมทั้งพัฒนารูปแบบและกระบวนการถ่ายทอดความรู้เพื่อปรับระบบการผลิตที่ เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

1.3) ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารให้ได้ คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัย และขับเคลื่อนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจัง

1.4) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร โดย เสริมสร้างศักยภาพของสถาบันเกษตรกร และการรวมกลุ่มให้เป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่ มูลค่าของอุตสาหกรรมเกษตร ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืช ปศุสัตว์ และทำการประมงให้สอดคล้องกับ ศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาด(Zoning) สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร และใช้ ประโยชน์จากฐานทรัพยากรชีวภาพ เพื่อต่อยอดองค์ความรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง

1.5) ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการเกษตร ส่งเสริมขยายผลและ พัฒนาการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ควบคุมการใช้สารเคมีการเกษตรที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและ สิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด

1.6) พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคการเกษตร และสนับสนุน เกษตรกรรุ่นใหม่ โดยพัฒนาฐานข้อมูลด้านอุปสงค์และอุปทานด้านการเกษตรให้มีความแม่นยำสามารถ นำมาใช้วางแผนด้านการเกษตร ผลิตเกษตรกรรุ่นใหม่ หรือดำเนินนโยบายบัณฑิตคืนถิ่นการจัดทำหลักสูตร การศึกษาที่เน้นการเรียนรู้จากภาคปฏิบัติ เพื่อสร้างเกษตรกรที่มีความรู้ความสารถในการยกระดับการผลิต การแปรรูป การตลาด และการบริหารจัดการ ตลอดจนปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรให้ ทันสมัย

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนา

1) การรักษา พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างความสมดุลการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม โดยอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดิน และแก้ไขการบุกรุกที่ดินของรัฐ ปกป้องทรัพยากรทางทะเลและป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง

2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อให้เกิดความมั่นคงสมดุล และยั่งยืน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำต้นทุน และระบบการกระจายน้ำให้ดีขึ้น ด้วยการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง และขนาดเล็ก ใช้ทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน และการจัดการฝายโดยชุมชน เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและการจัดสรรน้ำต่อหน่วยในภาคการผลิตให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงขึ้น โดยปรับเปลี่ยนชนิด วิธีการ หรือรูปแบบการปลูกพืชให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำที่เก็บกัก และศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งความต้องการของตลาด

3) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤต และลุ่มน้ำสำคัญอย่างครบวงจร โดยลดการเกิดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด

4) ส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยสนับสนุนการผลิตภาคการเกษตรไปสู่เกษตรกรรมที่ยั่งยืน

5) พัฒนาระบบบริหารจัดการและกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยทบทวนแก้ไขกฎหมาย โดยเฉพาะร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชนเพื่อคุ้มครองสิทธิชุมชนวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยบนพื้นที่ต้นน้ำหรือพื้นที่อนุรักษ์เพื่อให้คนอยู่ร่วมกับป่าได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม

แนวทางการพัฒนา

1) เร่งส่งเสริมการลงทุน วิจัยและพัฒนา และผลักดันสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และเชิงสังคม โดยเร่งรัดการถ่ายทอดผลงานวิจัยและพัฒนา และเทคโนโลยีสู่เกษตรกรรายย่อย วิชาหกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2) ด้านการบริหารจัดการ สนับสนุนให้มีการทำวิจัยที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของพื้นที่เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา

1) การพัฒนาภาคเพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กระจายตัวอย่างทั่วถึง

1.1) ภาคเหนือ พัฒนาให้เป็นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรคมูลค่าสูง โดยพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร และสร้างมูลค่าเพิ่มภายใต้แนวคิดเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ควบคู่กับการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปให้มีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมทั้งฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์สร้างความสมดุลแก่ระบบนิเวศน์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

1.2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พัฒนาให้หลุดพ้นจากความยากจนสู่เป้าหมายการพึ่งตนเอง โดยเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรไปสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และอาหารปลอดภัย พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปไปสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.3) ภาคกลาง พัฒนาเป็นฐานเศรษฐกิจชั้นนำ โดยพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรให้มีความทันสมัย เป็นสากล เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ภาคกลางเป็นฐานการผลิตอาหารและสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพปลอดภัยและได้มาตรฐานโลกสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางการผลิตอาหารของประเทศ

1.4) ภาคใต้ พัฒนาเป็นฐานการสร้างรายได้ที่หลากหลาย โดยเสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการเกษตรให้เติบโตเต็มศักยภาพของห่วงโซ่คุณค่า เพื่อสร้างรายได้ให้กับพื้นที่อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมทั้งวางระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรักษาสมดุลของระบบนิเวศในพื้นที่ที่เป็นแหล่งต้นน้ำของภาค

แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2564)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2564) โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน” ซึ่งประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร แนวทางการพัฒนา

1) ขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการสร้างจิตสำนึกให้เกษตรกรน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำการเกษตรให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน กลุ่มเกษตรกร องค์กร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

2) เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรกรมด้วยการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร โดยสร้างต้นแบบเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ประสบผลสำเร็จและประชาสัมพันธ์ให้คนรุ่นใหม่รับรู้ ปลุกฝังค่านิยมทำการเกษตร บรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นทางเลือกให้แก่เยาวชนตั้งแต่ระดับอนุบาลขึ้นไป สร้างระบบสวัสดิการให้แก่เกษตรกร ปรับโครงสร้างหนี้สินเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง และเป็นแผนระยะยาว

3) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ เกษตรทฤษฎีใหม่ ด้วยการเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์เกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2559 – 2564 ให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มพื้นที่การผลิตเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี และพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ผู้บริโภค

4) พัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพ (Smart Farmer) ด้วยการส่งเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย การทำเกษตรอินทรีย์ การปรับปรุงดิน การผลิตพันธุ์ดี การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เคมีอย่างถูกต้องตามค่าวิเคราะห์ดิน การป้องกันกำจัดศัตรูพืชตามหลักวิชาการ การวางแผนผลิต การบริหารจัดการสินค้าเกษตร การบริหารจัดการต้นทุน รวมถึงการให้ความรู้เน้นความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการตลาด

5) สร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสร้างต้นแบบการผลิตสินค้าเกษตรมาตรฐานตลอดห่วงโซ่คุณค่าที่ประสบความสำเร็จในแต่ละชนิดสินค้า สนับสนุนความร่วมมือระหว่างเกษตรกรรายใหญ่กับเกษตรกรรายย่อยให้เกิดการพัฒนาการผลิต และเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรผ่านการส่งเสริมในรูปแบบเครือข่ายวิสาหกิจ และถ่ายทอดเทคโนโลยีระหว่างกัน รวมถึงอำนวยความสะดวกด้านการเกษตรเชิงพาณิชย์ การพัฒนาเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อเชื่อมโยงและ

แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของกลุ่มเกษตรกรและเครือข่ายเกษตรกร ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็ง พัฒนาสถาบันเกษตรกรให้เข้มแข็งสามารถต่อยอดเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร รวมทั้งเชื่อมโยงและบูรณาการจากทุกภาคส่วนเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอย่างเป็นระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน

แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด โดยพัฒนากระบวนการก่อนเก็บเกี่ยว เพื่อลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพมาตรฐานสากล พัฒนาการกระบวนการหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตร ลดการสูญเสียระหว่างเก็บเกี่ยว พัฒนาองค์ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานสินค้าเกษตร

2) ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร โดยถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานการเกษตร ส่งเสริมเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรทำการเกษตรแบบกลุ่มการผลิต (Cluster) เครือข่ายวิสาหกิจและเกษตรพันธะสัญญากับผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนและพัฒนาสถานที่ พื้นที่ หรือศูนย์กระจายสินค้าของสหกรณ์ให้เป็นแหล่งรวบรวม คัดแยกคุณภาพ และกระจายผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ไปยังตลาดผู้บริโภคระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับพื้นที่ ชุมชน จังหวัด/ข้ามจังหวัดและประเทศ

3) เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ด้วยการส่งเสริมการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพเอกลักษณ์และมูลค่าสูงตามความต้องการของตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market) ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร สร้างมูลค่าสินค้าเกษตรด้วยแนวคิดสร้างสรรค์หรือเกษตรประณีต ตลอดโซ่อุปทาน โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการผลิต

4) จัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร โดยสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์เมล็ดพันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ที่มีคุณภาพในอาเซียน ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางผลิตอาหารและส่งออกสินค้าเกษตร อาหารและผลิตภัณฑ์ที่ดีต่อสุขภาพ สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการสินค้าเกษตร หรือตลาดสินค้าเกษตร เพื่อเป็นศูนย์กลางการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรตั้งแต่ระดับพื้นที่เชื่อมโยงกับระบบตลาดในระดับต่างๆ รวมทั้งสร้าง ปรับปรุง และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการตลาดของสถาบันเกษตรกร

5) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ด้วยการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรหรือภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุน หรือดำเนินการในรูปแบบ PPP (Public Private Partnership) โดยการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวก

6) สนับสนุนการจัดการความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร ด้วยการสร้างระบบประกันภัยพืชผลทางการเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

นวัตกรรม

แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม ตั้งแต่ระดับการผลิต การแปรรูป และการตลาดในเชิงบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ศาสตร์ด้านต่าง ๆ มาสนับสนุน เช่น กระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การเหมมูลค่า และการสร้างคุณค่าสินค้า รวมทั้งให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัยด้านเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อนำผลวิจัยมาแก้ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ สร้างนวัตกรรม

ให้สอดคล้องกับความต้องการระดับท้องถิ่น และสนับสนุนการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนสนับสนุนงานวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับเอกชน เกษตรกรรุ่นใหม่ และสถาบันการศึกษาในพื้นที่

2) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตร และเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบด้วยการสนับสนุนและการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตร เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด และความต้องการผลผลิตทางการเกษตรกระจายไปสู่เกษตรกรผู้ผลิตอย่างทั่วถึงและทันเหตุการณ์ บริหารช่องทางการสื่อสารเพื่อให้เกษตรกรและผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ต้องการเป็นปัจจุบันได้ง่าย และสะดวกรวดเร็ว อาทิ การจัดทำเป็น Application เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) สนับสนุนการถ่ายทอดความรู้ การขายสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ผ่านระบบอีคอมเมิร์ซ

3) ส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ ด้วยการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานระดับจังหวัด ภูมิภาค และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เพื่อรวบรวมผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร โดยจัดหาสถานที่เหมาะสมเพื่อเผยแพร่และเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ นอกจากนี้สนับสนุนการพัฒนาเกษตรกร ประชาชนชาวบ้าน หรือชุมชนต้นแบบในการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรที่ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาเองมาใช้ประโยชน์ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน แนวทางการพัฒนา

1) พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร ด้วยการ ปรับปรุง พื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตร อาทิ ดิน น้ำ ทรัพยากรทางทะเล ส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและสัตว์ ทั้งในแหล่งอนุรักษ์และแหล่งที่อยู่ตามธรรมชาติให้คงอยู่อย่างยั่งยืนตลอดจนสนับสนุนการทำประมงอย่างยั่งยืน

2) ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งสู่การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ จัดระบบการจัดการของเสียจากฟาร์มเกษตร สนับสนุนการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการทำเกษตรแบบยั่งยืนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการลดปริมาณการใช้สารเคมีการเกษตรและส่งเสริมการเกษตรปลอดสารพิษ

3) บริหารทรัพยากรน้ำ ด้วยการเพิ่มปริมาณน้ำ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยพัฒนาระบบการจัดการน้ำตามสภาพของพื้นที่อย่างทั่วถึง และครอบคลุมพื้นที่การเกษตรเพิ่มประสิทธิภาพการบริการจัดการน้ำตลอดลุ่มน้ำ ทั้งแหล่งน้ำต้นทุน สร้างแก้มลิง ระบบส่งน้ำแบบท่อ การใช้น้ำชลประทาน ลดอัตราการสูญเสียการใช้น้ำโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพิ่มและปรับปรุงแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา และแหล่งชุมชน

4) บริหารจัดการพื้นที่ทำกินทางการเกษตร ด้วยการจัดพื้นที่เกษตรกรรมตามความเหมาะสมของชนิดพืช ปศุสัตว์ ประมงให้สอดคล้องกับลักษณะดิน น้ำ อากาศ อุณหภูมิ ส่งเสริมการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สนับสนุนที่ดินเพื่อการทำเกษตรแก่เกษตรกรที่ขาดแคลนที่ดินทำกิน กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการเกษตรกรรมกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรมอย่างทั่วถึง รวมทั้งสนับสนุนการออกกฎหมายคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อแก้ปัญหาและลดความสูญเสียกรรมสิทธิ์ที่ดินของเกษตรกร

นโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 มีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร ดังนี้

นโยบายรัฐบาลข้อ 3 การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ โดยมุ่งแก้ไขปัญหาการไร้ที่ดินทำกินของเกษตรกรและการรุกป่าสงวน โดยการกระจาย

สิทธิการถือครองให้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ไม่ได้รื้อกล้า และออกมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้มีใช้เกษตร

นโยบายรัฐบาลข้อ 6 การเพิ่มศักยภาพเศรษฐกิจของประเทศ โดยมุ่งดูแลเกษตรกรให้มรรายได้เหมาะสมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การลดต้นทุนการผลิต การช่วยเหลือเรื่องปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง การช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ตลอดจนใช้กลไกตลาดดูแลราคาสินค้าเกษตรประเภทที่ราคาต่ำผิดปกติให้สูงขึ้นตามสมควร แก้ปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนให้ลดลงโดยเร็วไม่กระทบต่อพืชผล ส่วนภาวะภัยแล้งรัฐบาลจะเร่งดำเนินการจัดสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายครอบคลุมทั่วพื้นที่เพาะปลูกให้มากที่สุด นอกจากนี้ดำเนินการปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการ เช่น แบ่งเขตปลูกพืชผลแต่ละชนิด ส่งเสริมการพัฒนากิจการเกษตรแปรรูป ส่งเสริมการวิจัย แปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม (พ.ศ.2560-2546) รวมทั้งสิ้น 4 ยุทธศาสตร์ 11 กลยุทธ์ 37 แนวทางการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาทรัพยากรบุคคล และความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร ประกอบด้วย 2 ยุทธ 6 แนวทางการพัฒนา ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพการส่งเสริม และการสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และยุวเกษตรกรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ๒ แนวทาง

1) การสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานการพัฒนาของกลุ่ม/ องค์กรเกษตรกร/ สถาบันเกษตรกร ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเชื่อมโยงเครือข่าย

2) การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มยุวเกษตรกร โดยการสนับสนุนของภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่

กลยุทธ์ที่ 2 การสนับสนุน การส่งเสริมการให้การศึกษา อบรม ถ่ายทอด ความรู้ เทคโนโลยีด้านการเกษตรและการจัดการแก่เกษตรกร และยุวเกษตรกร

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง

๑) ให้เกษตรกรมีโอกาสเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสาร

๒) การพัฒนาองค์กรความรู้เกษตรกร

๓) สนับสนุนเยาวชนเข้าสู่ภาคเกษตรกร

๔) การจัดการถ่ายทอดองค์ความรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาและคุ้มครองทรัพยากรการผลิตทางการเกษตร ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ 15 แนวทางการพัฒนา ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริม การพัฒนา การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกร และการแก้ไขปัญหาดินและที่ดิน โดยส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกร ให้มีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรของตนอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง

1) กำหนดนโยบายการปฏิรูปที่ดิน โดยเสนอร่าง พ.ร.บ. เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน 5 ฉบับ ได้แก่ พ.ร.บ. ว่าด้วยสิทธิชุมชนในการจัดการที่ดินและทรัพยากร, พ.ร.บ. ธนาкарที่ดิน, พ.ร.บ. ภาษีที่อัตราก้าวหน้า, พ.ร.บ. กองทุนยุติธรรม รวมทั้งออกกฎหมายเฉพาะ การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมชั้นดีของประเทศ ตลอดจนเสนอคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติเพื่อยกเลิก กฎ ระเบียบที่ซ้ำซ้อน

เก็บน้ำ

2) พ.ร.บ.สถาบันพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

3) ข้อเสนอยุทธศาสตร์เกษตรกรรมยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 5 แนวทาง

1) พัฒนาแหล่งน้ำชลประทานเดิม และแหล่งน้ำธรรมชาติเดิมให้สามารถเพิ่มปริมาณกัก

2) เพิ่มแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

3) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม

4) ส่งเสริมให้มีการจัดรูปที่ดินในเขตพื้นที่ชลประทาน

5) สนับสนุนสระน้ำในไร่นาเพื่อการเกษตร

กลยุทธ์ที่ 3 การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อการเกษตร

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 3 แนวทาง

1) สร้างระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

2) พัฒนาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

3) วางระบบคุ้มครอง ป้องกัน บรรเทาปัญหาผลกระทบที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมและภัย

ธรรมชาติ

กลยุทธ์ที่ 4 การส่งเสริมคุ้มครองสิทธิเกษตรกร และการเพิ่มสิทธิภาพและบทบาทของ
เกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการทำกิน และการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการประกอบการเกษตร

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง

1) ร่างพระราชบัญญัติสวัสดิการเกษตรกร พ.ศ.

2) ให้เกษตรกรมีโอกาสเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่ดิน

3) ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริม คุ้มครอง และการพัฒนาระบบการเกษตรแบบพันธะ
สัญญาที่เป็นธรรม พ.ศ.

4) ให้มีการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรยากจนตามแนวเกษตรกรรมยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการรักษาเสถียรภาพด้านราคา
สินค้าเกษตร ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ 11 แนวทางการพัฒนา ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรม โดยคำนึงถึงการ
ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง

1) การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมเชื่อมโยงตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาด

2) การประกันความเสี่ยงการผลิตและราคาการผลิต

3) การจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าเกษตรและเครือข่าย

4) การจัดตั้งบริษัทจัดการส่งออกสินค้าเกษตรรายผลิตผล/ ผลิตภัณฑ์ และศูนย์กระจาย

สินค้าเกษตรในตลาดประเทศเป้าหมาย

กลยุทธ์ที่ 2 การค้นคว้า วิจัย และพัฒนาภูมิปัญญาพันธุ์กรรมพืชและสัตว์ท้องถิ่น
นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า วิจัยและพัฒนา เพื่อ
ประโยชน์ทางเกษตรกรรม และเกษตรอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะทางการพัฒนา 4 แนวทาง

- 1) ปกป้องคุ้มครองและรักษาภูมิปัญญา พันธุกรรมพืชและสัตว์ท้องถิ่น
- 2) พัฒนาการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม
- 3) ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยด้านการเกษตร
- 4) ระบบการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื้อโยงและพัฒนาความร่วมมือด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการยังชีพ ระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐ และเอกชน

ข้อเสนอแนะทางการพัฒนา 3 แนวทาง

- 1) สร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/ องค์กรเกษตรรายชนิดสินค้า
- 2) การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/ องค์กรเกษตรกรในการใช้ข้อมูลร่วมวางแผนพัฒนาพื้นที่
- 3) การสร้างความเป็นองค์เอกภาพของกลุ่ม/ องค์กรเกษตร

ยุทธศาสตร์ที่ 4 แก้ไขปัญหาหนี้สินภาคการเกษตร และการสร้างความเข้มแข็งการบริหารจัดการด้าน กองทุนการเกษตร ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ 5 แนวทางการพัฒนา ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 การเสนอแนะทางการเข้าถึงแหล่งทุน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร

ข้อเสนอแนะทางการพัฒนา 3 แนวทาง

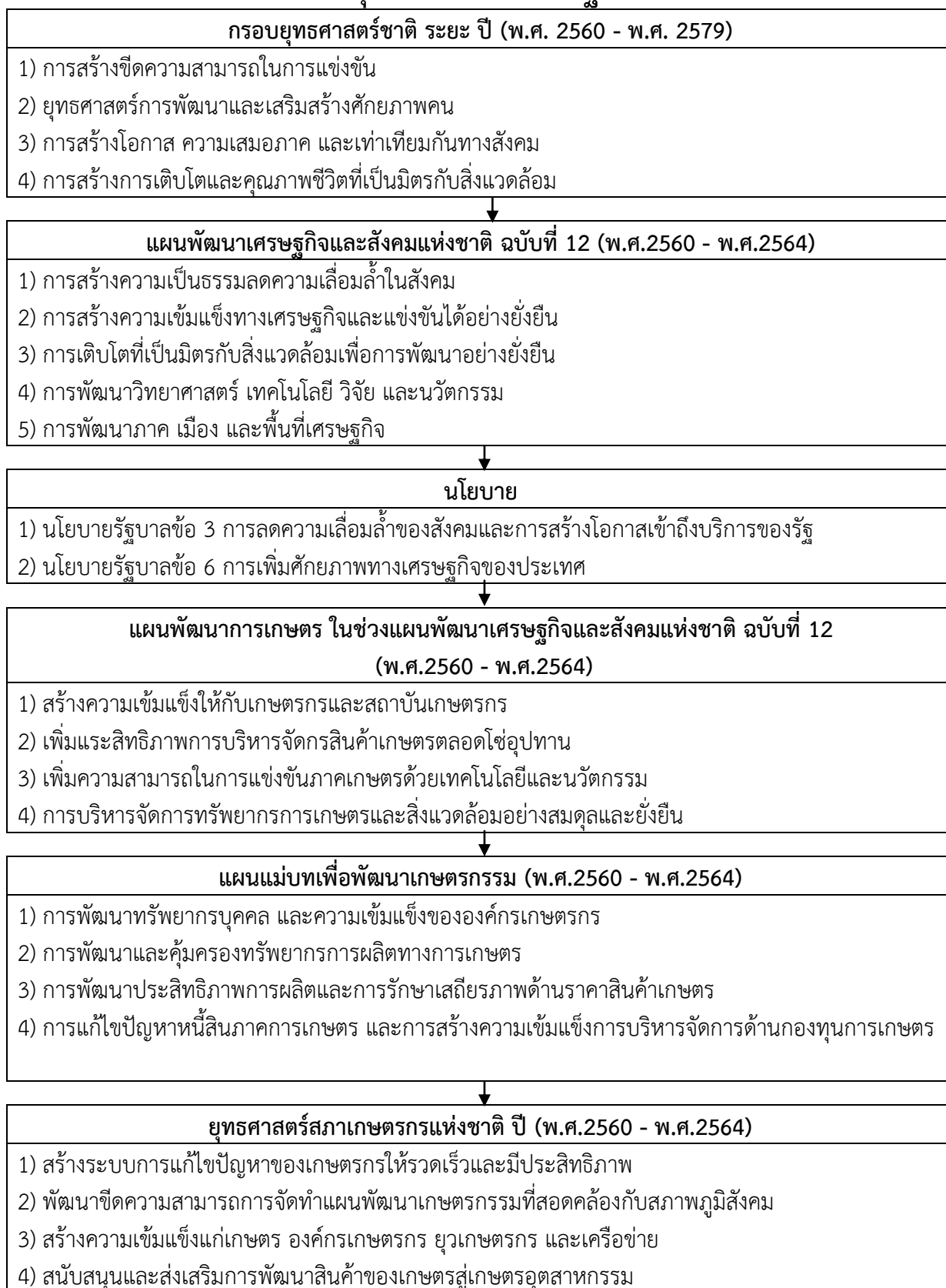
- 1) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ปรับปรุงแก้ไข กฎ ระเบียบ โดยรวบรวมองค์กรที่มีวัตถุประสงค์แก้ไขปัญหานี้สิน เช่นเดียวกัน
- 3) เพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

กลยุทธ์ที่ 2 การปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่มีอยู่ให้สามารถรองรับการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างครบวงจร และลดการซ้ำซ้อน รวมถึงการจัดตั้งกองทุนเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

ข้อเสนอแนะทางการพัฒนา 2 แนวทาง

- 1) ปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนที่มีอยู่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงกองทุนและได้รับการช่วยเหลือที่ครอบคลุมความต้องการด้านต่าง ๆ มากขึ้น
- 2) การพัฒนาคุณภาพ แหล่งทุนขนาดย่อยต่าง ๆ ในชุมชน ยกกระดับเป็น “กองทุนพัฒนาเกษตรกรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร”

ผังการเชื่อมโยงนโยบายและยุทธศาสตร์ของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ
ปัญหาและความต้องการด้านการเกษตรตำบล

ปัญหาราคาสินค้าเกษตร		
ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. ราคาข้าวตกต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลผลิตข้าวออกสู่ตลาดมากเกินไปกว่าที่คาดการณ์ไว้ 2. ราคาข้าวของประเทศคู่แข่งลดลง 3. ข้าวสารีมีราคาถูกลง จึงใช้อาหารสัตว์แทนปลายข้าวมากขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มและองค์กรเกษตรกรผู้ทำนา ให้สามารถพึ่งพาตัวเองได้ 2. ให้องค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตข้าว 3. ควบคุมการเพาะปลูกให้อยู่ในพื้นที่เขตเหมาะสม 4. ยกกระดับมาตรฐานคุณภาพการผลิตข้าวอย่างครบวงจร ให้สามารถจำหน่ายในตลาดระดับสูงได้ 5. ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรมข้าว
2. ราคาอ้อยตกต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลกระทบจากนโยบายของรัฐที่ส่งเสริมการปลูกอ้อยเพิ่มมากขึ้น 2. ราคาน้ำตาลในตลาดโลกลดลง 3. การกำหนดนโยบายแรงงานต่างด้าวที่มีความเข้มงวด 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนการใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิตอ้อย 2. ให้องค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตอ้อย
3. ราคาสินค้าเกษตรชนิดอื่นๆตกต่ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรขาดการวางแผนการเพาะปลูก และการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตร ทำให้ผลผลิตชนิดเดียวกันล้นตลาด และส่งผลทำให้ราคาถูกลง 2. ประชาชนในพื้นที่ยังขาดทักษะการประกอบการและความรู้ด้านการตลาด 3. เกษตรกรไม่เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มองค์ความรู้เรื่องการบริหารจัดการภาคเกษตร 2. ส่งเสริม และสร้างกลุ่มองค์กรเกษตรกรเพื่อต่อราคาผลผลิต

ปัญหาหนี้สิน		
ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรที่เกิดจากการลงทุนภาคการเกษตร	1. ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น 2. ราคาจำหน่ายผลผลิตไม่มีเสถียรภาพ 3. ปัญหาร้ายธรรมชาติ	1. ส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือน 2. ปรับเปลี่ยนชนิดพืช/ปศุสัตว์/ประมง ให้เหมาะสมกับพื้นที่ 3. เพิ่มองค์ความรู้การผลิตสารอินทรีย์ชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการเกษตร 4. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อร่วมกันลงทุนเกี่ยวกับเครื่องจักรและเทคโนโลยีการเกษตร 5. ปรับเปลี่ยนพื้นที่การเกษตรบางส่วนเป็นการปลูกพืชแบบผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงจากการลงทุน
2. ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรที่เกิดจากค่าใช้จ่ายนอกภาคการเกษตร	1. ค่าครองชีพเพิ่มสูงขึ้น 2. ขาดการวางแผนการเงินที่ดี	1. นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีพและการประกอบอาชีพ 2. สร้างอาชีพเสริมในครัวเรือนและชุมชน 3. ส่งเสริมการจัดทำบัญชีครัวเรือน
3. เกษตรกรเป็นหนี้ นอก ระบบและไม่มีศักยภาพชำระหนี้ได้	1. ขาดการวางแผนการเงินที่ดี	1. ดำเนินงานอย่างจริงจังเกี่ยวกับเจ้าหนี้นอกระบบที่ผิดกฎหมาย 2. ให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรเกี่ยวกับหนี้นอกระบบ ถึงการไกล่เกลี่ยประนอมหนี้หรือร้องทุกข์ต่างๆ 3. ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการลงทุนภาคเกษตรกรรมให้เกษตรกรทราบอย่างทั่วถึง 4. สร้างวินัยทางการเงินให้เกษตรกร ผูกอบรมอาชีพ และการเพิ่มรายได้

ปัญหาที่ดินทำกิน		
ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. พื้นที่เกษตรกรรมลดลง	1. ขาดแคลนเกษตรกรรุ่นใหม่ จะ ประกอบ อาชีพ เกษตรกรรม 2. ปัญหาของอาชีพเกษตรกรรมที่มีมากมาย ทำให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนไปทำอาชีพอื่น	1. การออกกฎหมายจัดเก็บภาษีที่ดินในอัตราก้าวหน้าตามมูลค่าและขนาดการถือครองที่ดิน รวมไปถึงการมีกฎหมายกำหนดเขตแดนการถือครองที่ดินสูงสุดของเอกชนแต่ละราย เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างคุ้มค่า ไม่ปล่อยให้รกร้างว่างเปล่า และยังเป็น การเพิ่มต้นทุนให้กับนายทุนที่สะสมที่ดินเพื่อเก็ง

	<p>3. เกษตรกรขายที่ดินทำกินให้กับนายทุน</p> <p>4. พื้นที่ที่เหมาะสมแก่การเกษตรถูกใช้เพื่อการก่อสร้างอาคารและดำเนินกิจการต่างๆ</p>	<p>กำไร มีผลให้เกิดการกระจายการถือครองที่ดินออกมา</p> <p>2. ปรับปรุงพ.ร.บ.การเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม ให้มีความเป็นธรรมต่อผู้เช่าและผู้ให้เช่า เพื่อเอื้อให้ผู้ถือครองที่ดินไม่ปล่อยที่ดินไว้รกร้าง</p> <p>3. ส่งเสริมให้มีเกษตรกรรุ่นใหม่ที่จะมาประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไป</p>
2. เกษตรกรส่วนใหญ่เช่าที่ดินทำกินและส่วนใหญ่ไม่มีการทำสัญญาเช่าอย่างถูกกฎหมาย	<p>1. เกษตรกรขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับพ.ร.บ.เช่าที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม</p> <p>2. ที่ดินเดิมของเกษตรกรตกเป็นของนายทุนหรือสถาบันการเงิน</p>	<p>1. ให้องค์ความรู้ด้านกฎหมายการเช่าที่ดินให้เกษตรกรอย่างทั่วถึง</p> <p>2. ศึกษาอัตราการเช่าที่ดินของเกษตรกรในพื้นที่และชนิดสินค้าให้มีความเหมาะสม</p>

ปัญหาแหล่งน้ำทำการเกษตร		
ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. คูคลองไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	<p>1. คูคลองตื้นเขิน มีตะกอนและวัชพืชในคลองระบายน้ำมาก</p> <p>2. คลองไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ได้อย่างเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์</p>	<p>1. ขุดลอกคูคลอง เพื่อเปิดทางให้น้ำไหลได้สะดวกยิ่งขึ้น</p> <p>2. สร้างฝายขนาดเล็กเพื่อกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรไว้ใช้อย่างเพียงพอ</p>
2. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรไม่มีคุณภาพ	1. น้ำเสียจากภาคอุตสาหกรรมปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ	<p>1. ให้องค์ความรู้แก่โรงงานอุตสาหกรรมในการปรับปรุงน้ำเสียก่อนปล่อยสู่แหล่งน้ำ</p> <p>2. ประสานหาทางออกอย่างเป็นธรรมร่วมกันให้โรงงานอุตสาหกรรมและชุมชน</p> <p>3. ส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนรู้สึกห่วงหา และรู้คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>
3. แหล่งน้ำยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่การเกษตร	<p>1. ตำบลเขาชะงุ้มอยู่พื้นที่นอกเขตชลประทาน</p> <p>2. ระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตรยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่</p>	1. ขุดลอกสระกักเก็บน้ำให้เกษตรกรใช้สำหรับการเกษตร

ปัญหาเงินทุน		
ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. เกษตรกรใช้เงินจากหนึ่นอกระบบเป็นแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ	1. เกษตรกรไม่มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งเงินทุนอย่างเพียงพอ	1. หน่วยงานภาครัฐและสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการลงทุนภาคเกษตรกรรมให้เกษตรกรทราบอย่างทั่วถึง 2. ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการประนอมหนี้ละปัญหาหนึ่นอกระบบ
2. เกษตรกรไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีอยู่ได้	1. ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน 2. ปัญหาหนี้เสีย	1. สร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเกษตรกรเพื่อโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน 2. เกษตรกรต้องรู้จักการวางแผนการเงิน การบัญชี และพยายามรักษาประวัติการชำระเงินให้ดี 3. ประชาสัมพันธ์โครงการค้ำประกันสินเชื่อเพื่อผู้ประกอบการกลุ่มของบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม(บสย.) 4. รัฐช่วยหาแหล่งเงินทุนทางเลือกอื่นเพื่อแก้ไขปัญหาการเป็นหนึ่นอกระบบของเกษตรกร

ความต้องการองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรมในด้านต่าง ๆ		
ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. ต้องการองค์ความรู้เกี่ยวกับการลดการใช้สารเคมีในการผลิตพืช	1. เกษตรกรต้องการลดต้นทุนการผลิตพืชที่เกิดจากการใช้สารเคมีในการผลิต 2. เกษตรกรต้องการยกระดับมาตรฐานการผลิตของตนเองให้มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น	1. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตปุ๋ยชีวภาพเพื่อใช้ในการผลิต 2. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตสมุนไพรในป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช 3. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ในการใช้เชื้อราชีวเวอเรียในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช
2. ต้องการองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับการผลิตด้านการเกษตร	1. เกษตรกรต้องการมีรายได้เพิ่มมากขึ้น 2. เกษตรกรต้องการจำหน่ายผลผลิตให้มีราคาสูงขึ้น	1. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิต(ลดต้นทุน เพิ่มปริมาณ และคุณภาพ)ของผลผลิตการเกษตร 2. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การบริหารจัดการฟาร์มปศุสัตว์ให้มีประสิทธิภาพ

		3. อบรมถ่ายทอดองค์ความรู้การแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตการเกษตร
3. ต้องการศึกษเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรต้องการความมั่นคงในการดำรงชีพอย่างมั่นคงยั่งยืน 2. เกษตรกรต้องการต้นแบบของการทำเกษตรกรรมที่ประสบผลสำเร็จ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อบรมและศึกษาดูงานเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ประสบผลสำเร็จ 2. จัดตั้งและส่งเสริมให้มีศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ 3. นำปราชญ์เกษตร/บุคคลต้นแบบ ที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพการเกษตร เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก SWOT Analysis

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>๑. เกษตรกรมีองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญในการผลิตสินค้าการเกษตรของตนเอง</p> <p>๒. ผลผลิตทางการเกษตรด้านพืชมีความหลากหลาย อาทิ พืชผัก , ไม้ผล , ไม้ดอกไม้ประดับ</p> <p>๓. มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร อาทิ ร้านค้าในชุมชน , ตลาดศรีเมือง , ผู้ประกอบการแปรรูป/ส่งออก , ฯลฯ</p> <p>๔. มีปราชญ์เกษตรในชุมชนทุกหมู่บ้าน</p> <p>๕. เส้นทางคมนาคมสะดวก</p>	<p>๑. สภาพดินบางส่วนในตำบลยังเสื่อมโทรม</p> <p>๒. หลายพื้นที่ยังขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรกรรม</p> <p>๓. เกษตรกรใช้สารเคมีปริมาณมากในการผลิต</p> <p>๔. พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่เป็นที่เช่า</p> <p>๕. เกษตรกรจำนวนมากมีหนี้สิน</p> <p>๖. เกษตรกรขาดการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต (การจำหน่ายสินค้าคุณภาพ , การแปรรูปผลผลิต , การสร้างเรื่องราวให้กับสินค้า)</p> <p>๗. เกษตรกรไม่มีความชำนาญในการบริหารจัดการในรูปแบบกลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร</p> <p>๘. ช่องทางการจำหน่ายสินค้าของเกษตรกรยังไม่มี ความหลากหลาย</p> <p>๙. เกษตรกรยึดติดกับนโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ</p> <p>๑๐. ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร</p> <p>๑๑. ขาดแคลนเกษตรกรรุ่นใหม่</p>
ปัจจัยภายนอก	
โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค(Threat)
<p>๑. ยุทธศาสตร์จังหวัดราชบุรี เน้นการเกษตรปลอดภัย “เมืองเกษตรสีเขียว” พัฒนาระบบการผลิตในพื้นที่ในทุกกิจกรรมให้เป็นการผลิตที่ดี และเหมาะสม ปลอดภัยจากสารเคมี ผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย โดยมุ่งเน้นส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน</p> <p>๒. โครงการศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อยู่ในพื้นที่</p>	<p>๑. ปัญญาภาวะเศรษฐกิจของประเทศ และนโยบายภาคการเกษตรที่ไม่ได้ตรงกับความต้องการของเกษตรกร</p> <p>๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ</p> <p>๓. ต้นทุนการเกษตรสูง (ปัจจัยการผลิต, แรงงาน, ค่าครองชีพ, ฯลฯ)</p> <p>๔. ระเบียบและขั้นตอนการจ้างแรงงานต่างด้าวมีความซับซ้อน</p> <p>๕. พื้นที่บางส่วนมีน้ำท่วมซ้ำซาก</p>

ส่วนที่ 3

ยุทธศาสตร์พัฒนาเกษตรกรรมตำบล (พ.ศ.2562 – 2565)

1. วิสัยทัศน์

“โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียง”

2. พันธกิจ

- 1) สร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร ในการทำการเกษตร ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรเกษตรกร ที่เข้มแข็ง
- 2) ส่งเสริมให้มีการจัดระบบน้ำเพื่อการเกษตรอย่างพอเพียง
- 3) ส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงบำรุงดิน ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- 4) สนับสนุน โครงสร้างพื้นฐานด้านการแปรรูป เพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง
- 5) ส่งเสริมการวิจัยและการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตรภูมิปัญญาตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม

3. เป้าหมาย

- 1) ดินมีคุณภาพเพื่อให้เหมาะแก่การปลูกพืชได้หลากหลาย
- 2) พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรให้มีใช้เพียงพอตลอดฤดูกาล
- 3) ส่งเสริมองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ตำบลเขาชะงุ้มเพิ่มมากขึ้น

4. ประเด็นยุทธศาสตร์

ด้านที่ 1 : การพัฒนาทรัพยากรบุคคลและความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร

กลยุทธ์

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านอาชีพ การผลิต การลงทุน การตลาด
- 2) สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชน หรือกลุ่มอาชีพต่างๆ
- 3) ส่งเสริมการให้การศึกษา อบรม ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีด้านการเกษตรกรรม

ด้านที่ 2: การพัฒนาและคุ้มครองทรัพยากรการผลิตทางการเกษตร

กลยุทธ์

- 1) การส่งเสริม พัฒนา และคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม รวมทั้งแก้ไขปัญหาดินและที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของตนเองอย่างทั่วถึง
- 2) การพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม
- 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการ การบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน และสมดุล

ส่วนที่ 4

แผนงาน/โครงการ

ยุทธศาสตร์ด้านที่ 1 การพัฒนาทรัพยากรบุคคลและความเข้มแข็งขององค์กรเกษตรกร

1.1 ส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านอาชีพ การผลิต การลงทุน และการตลาด

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.				ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565		
1.โครงการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่มีอำนาจต่อรองด้านราคาผลผลิตทางการเกษตรมากขึ้น	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.
2.โครงการอบรมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนเพื่อการเกษตรกรรม	เพื่อให้องค์กรเกษตรกร/เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบได้	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	องค์กรเกษตรกร/เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบได้	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.
3.โครงการอบรมให้องค์ความรู้ถึงกิจกรรมการเกษตรที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่	เพื่อให้เกษตรกรมีความเข้าใจถึงความเหมาะสมของกิจกรรมภาคการเกษตรในพื้นที่ของตน	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรมีความเข้าใจถึงความเหมาะสมของกิจกรรมภาคการเกษตรในพื้นที่ของตน	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.

1.2 สนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.				ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565		
1.โครงการอบรมส่งเสริมให้องค์ความรู้ความรู้ และสร้างจิตสำนึกการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีพ	เพื่อให้เกษตรกรนำความรู้และมีจิตสำนึกการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีพ	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรมีความรู้และความเข้าใจการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.
2.โครงการจัดตั้ง/ส่งเสริมศูนย์การเรียนรู้ตามแนวทางการเกษตรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ชุมชน	เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้อุ้การเกษตรตามแนวทางการเกษตรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้ชุมชน	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	มีศูนย์การเรียนรู้การเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงที่มีคุณภาพในชุมชน	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.

1.3 ส่งเสริมการให้การศึกษา อบรม ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีด้านการเกษตรกรรม

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.				ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565		
1.โครงการอบรมให้ความรู้การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกร	เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้เพิ่มเติมและการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกร	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรนำความรู้มาใช้ในการประกอบอาชีพ และมีความยั่งยืน	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.
2.โครงการอบรมเพิ่มองค์ความรู้การผลิตปุ๋ยโดยใช้ชีวภาพ	1. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลดพิษทางดินจากการใช้ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลง 2. เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติให้ประชาชนลดเลิกการใช้ปุ๋ยเคมีและยาฆ่าแมลงเพื่ออนุรักษ์ดิน	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรได้ตระหนักถึงการลดการใช้สารเคมีในการทำเกษตร	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.
3.โครงการส่งเสริมการทำเกษตรปลอดภัย	เพื่อให้องค์ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานสินค้าเกษตร	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ในการทำมาตรฐานสินค้าเกษตร	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.

4.โครงการอบรมการใช้สารสมุนไพรในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	เพื่ออบรมการผลิตสารสมุนไพรในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชให้เกษตรกร	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาธรรม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการผลิตสารสมุนไพรสำหรับการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.
5.โครงการเพิ่มผลผลิตอ้อยและพืชไร่ต่างๆ	เพื่อให้องค์ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกอ้อยและพืชไร่ต่างๆ	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาธรรม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ในการปลูกอ้อยและพืชไร่ต่างๆมากขึ้น	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.
6.โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตข้าวครบวงจร	เพื่ออบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรในการผลิตข้าวครบวงจร	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาธรรม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการผลิตข้าวครบวงจร	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.
7.โครงการอบรมให้องค์ความรู้เพิ่มศักยภาพในการผลิตด้านการเกษตร(พืช,สัตว์,ประมง)	เพื่อจัดอบรมให้องค์ความรู้การผลิตด้านการเกษตร(พืช,สัตว์,ประมง)แก่เกษตรกร	ตำบลท่าผา อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการผลิตด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.

ยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 การพัฒนาและคุ้มครองทรัพยากรการผลิตทางการเกษตร

2.1 การส่งเสริม พัฒนา และคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม รวมทั้งแก้ไขปัญหาดินและที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อ

การประกอบอาชีพเกษตรกรรมของตนเองอย่างทั่วถึง

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.				ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565		
1.โครงการเสริมสร้างให้ ความรู้การคุ้มครองสิทธิและ การพิทักษ์สิทธิ์เพื่อที่ดินทำกิน	เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจการคุ้มครอง สิทธิและการพิทักษ์สิทธิ์ เพื่อที่ดินทำกินอย่าง ต่อเนื่อง	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรมี ความรู้การ คุ้มครองสิทธิ และการพิทักษ์ สิทธิ์เพื่อที่ดินทำ กินเพิ่มขึ้น	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.

2.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการ การบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน และสมดุล

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.				ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565		
1.โครงการสร้างจิตสำนึก อนุรักษ์ดิน น้ำ และป่าไม้	เพื่ออนุรักษ์แหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติที่ สำคัญในพื้นที่อย่างยั่งยืน	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	มีแหล่ง ทรัพยากรธรรม ชาติที่สำคัญใน พื้นที่อย่างยั่งยืน	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.
2.โครงการพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ธรรมชาติ	เพื่อประชาสัมพันธ์และ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใน พื้นที่	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เพิ่มรายได้ให้กับ เกษตรกรและ ชุมชน	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.

3.โครงการตรวจหาสารเคมีตกค้างในร่างกาย	เพื่อให้เกษตรกรได้รับความคุ้มครองและตระหนักถึงโทษของการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรตระหนักถึงโทษของการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.
---------------------------------------	--	---	---	---	---	---	---	--

2.3 การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกร และการเพิ่มสิทธิและบทบาทของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการทำกินและการเข้าถึงแหล่ง

ทรัพยากรที่จำเป็นต่อการประกอบการเกษตร

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.				ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565		
1.โครงการขุดลอกแหล่งน้ำ	เพื่อขุดลอกแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรของเกษตรกร	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรมีแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.
2.โครงการขุดสระกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตร	เพื่อกักเก็บน้ำสำหรับภาคการเกษตร	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรมีแหล่งน้ำใช้เพื่อการเกษตร	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.
3.โครงการสร้างฝายชะลอน้ำ	เพื่อกักเก็บน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคและภาคการเกษตร	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรมีแหล่งน้ำใช้เพื่อการเกษตร	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.

ยุทธศาสตร์ด้านที่ 3 การพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร

3.1 การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด

และการบริโภคเพื่อการยังชีพ ระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐและเอกชน

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พ.ศ.				ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
			ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565		
1.โครงการเพิ่มองค์ความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและการตลาด	เพื่อให้ผลผลิตทางการเกษตรมีราคาสูงขึ้น	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	- เกษตรกรมีองค์ความรู้การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น - เพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรสูงขึ้น	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.
2.โครงการจัดตั้งตลาดจำหน่ายสินค้าทางการเกษตร	เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรให้แก่เกษตรกรในพื้นที่	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรมีตลาดชุมชนการขายผลผลิตด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.
3.โครงการฝึกอบรมด้านการส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชน	-เพื่อให้ประชาชนมีอาชีพ -เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน	ตำบลเขาชะงุ้ม อำเภोधุดาราม จังหวัดราชบุรี	/	/	/	/	เกษตรกรมีการรวมกลุ่มและมีรายได้เพิ่มขึ้น	1.หน่วยงานท้องถิ่น 2.หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3.สภจ.รบ.